

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Szerző:

70 éves a Budapesti

Cim:

Műszaki Egyetem
Mezőgazdasági
Géptan Tanszéke

Forrás:

Műszaki Élet 1958. V. 24.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

378

4/879-488

Személy

Helyszám

Először 1879-ben merült fel a gondolat, hogy a Műegyetemen tanszéket szervezzenek a mezőgazdasági géptan oktatására. Lázár Pált, a Vidár-féle gyár fiatal mérnökét háromévi külföldi tanulmányútra küldik. Itt szerzett tapasztalatai alapján írja meg *Talaj- és növényművelő gépek és eszközök elmélete-szerkesztése- és kezelésének tárgyalása* című úttörő könyvét, mely 1885—86-ban előbb német, majd magyar nyelven jelenik meg. 1886-ban a Műegyetemen magántanári képesítést szerez és ezzel megindul a mezőgépezet műszaki irányú rendszeres, felsőfokú oktatása.

Lázár 1880-ban kap megbízást a Műegyetem Mezőgazdasági Géptan Tanszékének megszervezésére, amelynek 1889-ben rendkívüli, majd 1890-ben rendes tanára lesz. A Tanszék tehát egyike a legrégebbieknek az Európa műszaki főiskoláin működő hasonló tanszékek között. A Tanszék mellett kísérleti intézetet is szerveznek. A tanszék és az intézet hamarosan nemzetközileg is ismertté válik, különösen gépversenyeik és bemutatók szervezésével.

Ezek közül kiemelkedik az 1909-ben Mezőhegyesen, majd 1913-ban Galántán megrendezett nagy nemzetközi szántógépverseney, amelyeket a Tanszék a Magyaróvári Mezőgazdasági Gépkísérleti Allomással együtt bonyolított le. Főleg az utóbbinak volt nagy jelentősége, mert még jelenleg is időnként visszhangja támad. (Landtechnik, 12/1957. szám).

A Tanszék jelenlegi épülete 1908—12-ben épült és akkor európai viszonylatban is a legkorszerűbb ilyen jellegű intézménynek számított.

1917-ben, Lázár Pál korai halála után, dr. Szabó Gusztáv lesz a tanszék vezetője, egészen 1949-ig. Vezetése alatt jelentős traktorvizsgálatok folynak. Az 1925—30. között hazánkban tartott öt nemzetközi szántógépverseney lebonyolítása is a Tanszék nevéhez fűződik. E vizsgálatok eredményei a hazai traktoripar kifejlődésében is kifejezést mutatnak. A 30-as években jelentős vizsgálatok folynak a cséplési szemvesztés és szemtörés csökkentése érdekében. Európában először hívja fel a figyelmet a talajerózió veszé-

lyére és az ellene való védekezés szükségességére. Kísérleti vizsgálataival több újrendszerű mezőgazdasági gép hazai bevezetését mozdítja elő.

A háború alatt elpusztult és teljesen csak 1949-ben kijavított épület egy részében és a géplaboratóriumban ideiglenesen az önálló Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetnek nyújtott helyet, 1956-ig. Rendszeres kutató tevékenységet a tanszék csak azóta folytathat. Munkásságának fontosabb

eredményei: a mocsári nádasok gépesített kitermelésére szolgáló géprendszer (traktor, nádaratógép, szállító kocsi) és mély árkok húzására szolgáló, különleges eke kialakítása. Vizsgálatok folytak a növényvédelmi porok fizikai tulajdonságainak megállapítására is. Az utóbbi időben a Tanszék a dieselesítési programhoz igazodva, vizsgálatokat folytat a mezőgazdasági kismotorok dieselesítésével kapcsolatban és tanulmányozza a forgattyúház-öblítéses kétütemű motorok öblítési viszonyait. 1949 óta rendszeresen részt vesz a mezőgazdasági és ipari szerveknek a mezőgazdaság gépesítésére irányuló kísérleti és ku-

rató munkájában (aratócséplőgépek, traktorok, kukoricabetakarító gépek, fejőgépek stb.). 1949 óta a mezőgépezet oktatása — jelentőségének növekedésével együtt — jelentősen kibővült és külön tagozat keretében folyik. A tagozat célja: mezőgazdasági gépek, berendezések és traktorok, nemkülönben malom- és tárházipari gépek és berendezések tervezését, szerkesztését és vizsgálatát ellátó gépészmérnökök képzése.

A képzés — a Műegyetem hagyományainak megfelelően — erős alaptárgyi és politechnikai képzésben épül. A szakosítás a gépészmérnöki karon a VI. félévben kezdődik. A szak-tanszék által előadott tananyag körülbelül 2 félév anyagának felel meg, de ezek több félévre elosztva, a megkívánt didaktikai sorrendben követik egymást. Az elméleti előadásokat körülbelül azonos óraszámban, gyakorlati képzés egészíti ki. Az egész kiképzés ideje 10 félév, melyből a tizedik nagyrészt a diplomatervezés elkészítésére van szánva.

1949 óta a tanszék vezetője jelen sorok írója.

DR. RÁZÓ IMRE